

приватного та публічного секторів. При цьому, банківська сфера в Україні все ще знаходиться не на достатньо розвинутому рівні, аби вимагати від її представників належного впровадження та дотримання ризик-орієнтованого підходу, який економічно розвинуті країни використовують у банківській сфері протягом останніх десяти років. Проте, імплементація RBA має носити системний характер і запроваджуватись не виключно у діяльності Бюро економічної безпеки, а й у фінансовому секторі. Інституції не повинні звільнятися від нагляду за відмиванням коштів та фінансуванням тероризму, навіть якщо їх діяльність є належною та відповідає нормам. Однак ризик-орієнтований підхід може дозволити компетентним органам, зокрема, Бюро економічної безпеки, зосередити більший наглядовий ресурс на установах з підвищеним ризиком.

Список використаних джерел

1. FATF. Режим доступу: <https://www.fatf-gafi.org/>.
2. FATF (2012), International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation – The FATF Recommendations, FATF, Paris. Режим доступу: www.fatf-gafi.org/recommendations.
3. BCBS (2005), Compliance and the compliance function in banks, BIS, Basel, Switzerland. Режим доступу: www.bis.org/publ/bcbs113.pdf.

Лук'янович Яна Олександрівна,
курсант 3-го курсу Прикарпатського
факультету Національної академії
внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри
публічного та приватного права
Прикарпатського факультету Національної
академії внутрішніх справ, кандидат
юридичних наук *Данченко К. М.*

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ В ПРОТИДІІ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ

Практичне застосування оперативно-розшуковими підрозділами органів Національної поліції України методу кримінального аналізу у протидії злочинності в цілому підтвердило його високу ефективність у багатоепізодних провадженнях, що охоплювали велику територію, включали значну кількість подій і суб'єктів злочинного угруповання зі складною структурною побудовою. Зауважимо, що традиційні методи відстеження та асоціювання фактів у цих випадках були недостатньо ефективними. Застосування кримінального аналізу є одним із таких методів, який відрізняється від традиційного кримінологічного аналізу. Це обумовлено тим, що правоохоронні органи країн ЄС та США зрозуміли, що організована злочинність за умови глобалізації економіки, безпрецедентної відкритості в торгівлі та фінансових

сферах, інформатизації суспільства стала реальною загрозою для національної безпеки окремих країн, правопорядку на регіональному і глобальному рівнях.

Інтерполом було прийнято таке визначення терміна «кримінальний аналіз» – ідентифікація та забезпечення спостереження взаємозв'язків між даними щодо злочинів та іншими відомостями, потенційно пов'язаними зі злочинами, у практичній діяльності поліції та судових органів з метою надання допомоги особами, які приймають рішення щодо протидії злочинності, у подоланні невизначеності, а також забезпечення вчасного відвернення загроз й аналітична підтримка оперативної діяльності [1]. На мою думку, доцільно дати наступну дефініцію терміну «кримінальний аналіз» – це мисленнева діяльність працівників правоохоронних органів (аналітиків), що полягає у перевірці, оцінці та інтерпретації інформації про протиправні, кримінально карані діяння окремих осіб та груп, яка отримана в ході проведення оперативно-розшукової діяльності чи під час досудового розслідування, а також у встановленні суттєвих зв'язків між вищевказаною інформацією з метою їх подальшого використання для визначення тактичних і стратегічних напрямів протидії та запобігання злочинності.

На мою думку, значення кримінального аналізу в протидії організованій злочинності правоохоронними органами будь-якої держави полягає в наступному: 1) кримінальний аналіз дає змогу за наявності фрагментарної інформації, здобутої як з відкритих джерел, так і негласним способом, встановити потенціал і наміри організованої злочинності, відтворити дії злочинців; 2) кримінальний аналіз допомагає керівництву правоохоронного органу приймати правильні рішення в сфері боротьби з організованою злочинністю; 4) кримінальний аналіз надає підтримку слідчому, оперативному працівнику в здійсненні слідчо-оперативної роботи шляхом узагальнення здобутої інформації про організовану злочинність та надання рекомендації з проведення конкретних слідчих (розшукових) або негласних (слідчих) розшукових дій, оперативно-розшукових заходів з урахуванням психології конкретного злочинця, особливостей та структури організованої злочинності тощо. Все це впливає на правильність визначення причин, намірів та способів діяльності організованої злочинності.

Розрізняють два основних види кримінального аналізу – оперативний і стратегічний [2]. У цьому контексті слід зазначити, що загальноєвропейська практика не розмежовує оперативний кримінальний аналіз від тактичного. Наприклад, в поліції Румунії та Великобританії розрізняють оперативний, тактичний та стратегічний кримінальний аналіз. Але ми підтримуємо загальноєвропейську модель згідно з якою тактичний є складовою частиною оперативного кримінального аналізу. Стратегічний кримінальний аналіз визначає суть, обсяг, динаміку та подальший розвиток ОЗУ на окремій території за конкретний проміжок часу (або в цілому в країні), встановлює

загальні риси особи, яка вчинює один і той самий вид злочину, визначає тактику та методи ведення оперативно-розшукової справи, досудового розслідування з точки зору їх удосконалення [3, с. 125].

Оперативний кримінальний аналіз спрямований на підтримку проведення окремих слідчих (розшукових) дій або негласних слідчих (розшукових) дій, здійснення оперативно-розшукових заходів, передбачених Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність». Для України оперативний кримінальний аналіз набуває актуального значення після підписання 14 грудня 2016 р. Угоди між Україною та Європолем про оперативне співробітництво, яка визначає порядок обміну інформацією щодо конкретних кримінальних розслідувань, у тому числі – персональних даних. Це дає змогу здійснювати обмін і аналіз оперативної інформації з метою проведення масштабних спільних операцій щодо боротьби з організованою злочинністю.

В оперативному кримінальному аналізі використовуються різні аналітичні методи. Наприклад, аналіз моделей (форм) злочинності визначає характер і масштаби виникаючих та поточних тенденцій злочинності, пов'язаних злочинів і подій, місць концентрації діяльності й спільні характеристики правопорушників та злочинної поведінки. Аналіз телефонних дзвінків проводиться з метою визначення географічного розташування особи під час здійснення телефонних дзвінків; визначення ймовірного проживання користувача телефонного номеру; встановлення карти-переміщення особи.

Отже, принципи діяльності правоохоронної системи України в основному орієнтовані на роботу за «реактивним» принципом (реагування на подію) замість того, щоб розвиватися у напрямі попередження, як це передбачено сучасним підходом до організації діяльності правоохоронних органів у країнах ЄС. Кримінальний аналіз – це не техніка, не програмне забезпечення – це люди, тому без кваліфікованих кадрів, кримінального аналітика, який розуміє, що робити і як інтерпретувати інформацію, неможливо досягти позитивних результатів. Метою кримінального аналізу повинно стати збирання, порівняння, аналіз і розповсюдження даних стосовно злочинності, слідчо-оперативної практики з метою їх застосування для проактивної (випереджувальної) правоохоронної діяльності.

Список використаних джерел

1. Criminal Intelligence Analysis URL: <https://www.interpol.int/INTERPOLExpertise/Criminal-Intelligence-analysis>.

2. Литвин М. М. Методологічні основи реформування системи охорони державного кордону України : дис. ... д-ра наук з держ. упр.: 21.07.05 / М. М. Литвин. Хмельницький: Вид-во НАДПСУ, 2010.

3. Сокрут Б. В. Управління ризиками організованої злочинності в Україні. Київ: ВАІТЕ, 2013. 380 с.

Некрасов Вячеслав Анатолійович,